

ASH COVID-19 RESOURCES

(American Society of Hematology'nin [COVID-19 Kaynakları](#) sayfasından çeviri yapılmıştır)

COVID-19 ve YÜZ MASKELERİ: SIK SORULAN SORULAR

Versiyon 1.1; son güncelleme 3 Nisan 2020

Not: Lütfen aşağıdaki bilgilerin kullanımı ile ilgili [American Society of Hematology \(ASH\)'nin yasal uyarısını](#) inceleyin.

Hastalarla etkileşime giren tüm sağlık çalışanları, KKE (Kişisel Koruyucu Ekipman) eksikliği göz önüne alındığında maske takmalı mıdır?

Rutin maske kullanımının asemptomatik hastalar ve sağlık çalışanlarındaki COVID-19 enfeksiyonu oranlarına etkisine bakan randomize bir çalışmaya kısaca bakarsak, bu sorunun net bir cevabı yoktur. Bir politika geliştirirken aşağıdaki hususlar geçerlidir:

- COVID-19'a neden olan SARS-CoV-2 virüsünün yaygın bir toplumsal bulaşması vardır.
- COVID-19 ağırlıklı olarak bir kişi öksürdüğünde veya hapşırduğunda oluşan büyük solunum damlacıkları ile yayılırken, virüs semptomların gelişmesinden önce veya hiç semptom geliştirmeyenler tarafından yayılabilir.
- Anekdot veriler, popülasyon tarama çalışmalarında yüksek oranlarda (bazılarında %50'ye kadar) asemptomatik taşıyıcılar olduğunu gösterdi. Bulaşmada asemptomatik taşıyıcıların rolünü kesin verilerle tanımlamak zor.
- **Maskeler öncelikle kullanıcıdan diğerlerine yayılımı engellemede efektif; maske takmanın, kullanıcıyı COVID'den korumada fiziksel mesafeye ve el hijyenine sadece marjinal ek faydalar sağladığı düşünülmektedir.**
- Tüm sağlık hizmeti çalışanlarının hem çalışan hem de hastaları korumak için her zaman maske takmaları gerektiği konusunda artan bir fikir birliği vardır. Bununla birlikte, rutin maske kullanımı ile ilgili kurumsal kararlar mevcut tedarik temeline dayanmalıdır.
- Kesin veya şüpheli COVID19 enfeksiyonu olan hastalar veya damlacık/temas önlemleri alınan test edilmemiş hastalar ile etkileşimde bulunurken gözleri ve maskeyi korumak için ayrıca bir yüz siperi takılmalıdır.
- Rutin maske kullanımı, maskelerin uzun bir süre nasıl kullanılacağına dair eğitim gerektirir. Maskelere dokunmadan önce ve sonrasındaki el hijyeni ve maskelerin güvenli çıkarılması için eğitim sağlanması önemlidir, aksi takdirde kullanıcıya enfeksiyon riski, hiç maske takmamaktan daha yüksek olabilir.
- El yapımı maskelerin etkililiği belirsizdir ve maske sarf malzemeleri tükenmedikçe kliniklerde veya hastanelerde kullanılması önerilmez.

- KKE'lerin sağlık hizmetlerinde artan kullanımı KKE'leri sınırlı hale getirmiştir, bu nedenle rutin maske bir koruma stratejisi olarak kullanılabilir.
- Mevcut maske tedarikini iyileştirme stratejileri, hasar görmemiş maskelerin, kullanılmadığında kâğıt (plastik değil) torbada saklanarak yeniden kullanılmasını içerir.
- N95 filtreli yüz maskelerinin (N95 Filtering Facepiece Respirator-N95 FFR) kullanımının yaygınlaştırılması önemli bir KKE koruma stratejisidir. N-95'ler, ultraviyole antiseptik ışınlama ([Ultraviolet Germicidal Irradiation-UVGI](#)), yüksek seviyelerde ısıtma ve [buharlaştırılmış hidrojen peroksit](#) kullanımı gibi dekontaminasyon prosedürleri ile dekontamine edilebilir.
- Halkı, yüksek riskli durumlarda sağlık personeli için gerekli olan cerrahi maske ve N-95 solunum maskeleri satın almaktan caydırmak için çaba gösterilmelidir.

El yapımı maskeler

- Bazı maskeler, ticari olarak üretilen maskelerde kullanılanlarla aynı malzemelerle yapılmıştır, 3D yazıcılar tarafından üretilen ve gönüllüler tarafından monte edilen yüz siperleri gibi, benzer şekilde yapımı için gönüllüler kullanılır.
- Bazıları kumaştır ancak değiştirilebilir filtreler için ceplere sahiptir veya maskenin kullanımını genişletmek için N95 filtreli yüz maskeleri (FFR) üzerinden geçecek şekilde tasarlanmıştır.
- Cerrahi maskelerle kumaş olanların karşılaştırıldığı, [yayınlanmış randomize bir çalışma](#) mevcut durumu zayıfça yansıtmaktadır (Cerrahi maske grubu günde iki yeni maske kullanmıştır ve kontrol grup ihtiyaç oldukça maske kullanmıştır) ve başka bir alternatif olmadığında kumaş maskelerin kullanımı sorusuna cevap bulmak için tasarlanmamıştır. Bu çalışma 2015'te, coronavirüs pandemisinden önce yayınlanmıştır ve birincil sonlanım noktası influenza-benzeri hastalıklardır³.
- Yeni bir [Washington Post makalesi](#), diğer alternatifler mevcut olmadığında, ev yapımı yüz maskelerinde kullanılacak farklı materyallerin etkinliği hakkında birçok araştırma makalesine bağlantılar sunmaktadır⁴.
- Kullanılan çok çeşitli malzemeler ve yapım teknikleri nedeniyle, ev yapımı maskelerin kullanıcıya veya etrafındaki kişilere karşı COVID-19 riskini azaltma becerisi hakkında global bir açıklama yapılamaz. Bununla birlikte, önlemleri güçlendiren ve yüze dokunmayı önleyen her şey yardımcı olabilir.

Ek bilgiler için:

- [Recommended Guidance for Extended Use and Limited Reuse of N95 Filtering Facepiece Respirators in Healthcare Settings](#)
- [Strategies for Optimizing the Supply of Facemasks](#)

- [Substantial undocumented infection facilitates the rapid dissemination of novel coronavirus \(SARS-CoV2\)](#)
- [The Novel Coronavirus Pneumonia Emergency Response Epidemiology Team. The Epidemiological Characteristics of an Outbreak of 2019 Novel Coronavirus Diseases \(COVID-19\) — China, 2020. CCDCW 2, 113–122 \(2020\)](#)